

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

568Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
(ΜΕΣΩ INTERACTIO), 23.3.2022 - 24.3.2022**Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ο πόλεμος στην Ουκρανία και οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του»**

(2022/C 290/01)

Νομική βάση	Άρθρο 35 του Εσωτερικού Κανονισμού Ψήφισμα
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	24.3.2022
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	568
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	176/1/1

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)

- καταδικάζει απεριφραστα τη μονομερή επίθεση κατά της Ουκρανίας** που διέταξε ο πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας και την εμπλοκή του καθεστώτος της Λευκορωσίας· τονίζει πως η εισβολή ρωσικών στρατιωτικών δυνάμεων στην Ουκρανία παραβιάζει τους ισχύοντες διεθνείς κανόνες και συμφωνίες και απειλεί την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια ασφάλεια· η εισβολή παραβιάζει επίσης άμεσα τον κύριο στόχο της ΕΕ, την «προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της Ένωσης και της ευημερίας των λαών της»·
- καλεί την ΕΕ να παράσχει πλήρη στήριξη για να διασφαλίσει ότι όλα τα εγκλήματα πολέμου και τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας καταγράφονται και διεκπεραιώνονται μέσω του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου·
- εξαιρεί την **απαράμιλλη γενναιότητα του λαού της Ουκρανίας, που υπερασπίζεται την Ουκρανία** απέναντι στους Ρώσους εισβολείς· καλεί τον ελεύθερο κόσμο να στηρίξει τον αγώνα του για ειρήνη και ελευθερία με κάθε διαθέσιμο μέσο·
- καλεί την ΕΕ και τους ομοϊδεάτες της διεθνείς εταίρους να παραμείνουν ενωμένοι, να συνεχίσουν να επιδεικνύουν την πλήρη **αλληλεγγύη τους απαντώντας σε αυτόν τον αδικαιολόγητο και απρόκλητο πόλεμο**, και να προσδιορίσουν τη διπλωματική οδό για τον τερματισμό των εχθροπραξιών· τονίζει την ανάγκη για διπλωματική δράση με στόχο την άμεση κατάπαυση του πυρός και την οικοδόμηση πραγματικής ειρηνευτικής διαδικασίας με ενεργό ρόλο για τα όργανα της ΕΕ. Οι ίδιοι φορείς θα πρέπει επίσης να εντείνουν τις πιέσεις στο ρωσικό καθεστώς επιβάλλοντας άμεσα περαιτέρω κυρώσεις και να χρησιμοποιήσουν όλα τα άλλα μέσα που διαθέτουν για τον άμεσο τερματισμό της στρατιωτικής δράσης της Ρωσίας στην ουκρανική επικράτεια, την πλήρη απόσυρση των ρωσικών δυνάμεων και την αποκατάσταση της ειρήνης, της ασφάλειας και της σταθερότητας στην ανατολική γειτονία της ΕΕ και την υποστήριξη των κοινωνιών που μοιράζονται τις αξίες μας·

5. κρίνει υψίστης σημασίας για την ΕΕ και τη διεθνή κοινότητα να μην αλλάξουν τα σύνορα με στρατιωτικά μέσα και να μην αποκομίσει οφέλη ο επιτιθέμενος. Πρέπει να γίνεται σεβαστό το κράτος δικαίου και όχι τα δικαιώματα του ισχυρότερου και να αποζημιωθεί πλήρως η Ουκρανία.
6. υποστηρίζει και συμμερίζεται τα κύρια μηνύματα του Ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 1ης Μαρτίου σχετικά με την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που προτείνονται για την άμεση στήριξη της Ουκρανίας και των πολιτών της στον αγώνα τους για ανεξαρτησία και ελευθερία·
7. επικροτεί τις ενέργειες των ευρωπαϊκών εταιρειών που αποφάσισαν να αποσυρθούν από τη ρωσική αγορά και παροτρύνει και άλλες επιχειρήσεις να επιλέξουν επίσης την ανθρωπιά και την αλληλεγγύη έναντι των βραχυπρόθεσμων οικονομικών συμφερόντων·
8. επαναλαμβάνει την **ακλόνητη στήριξη της στην κυριαρχία, την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα** της Ουκρανίας και των άλλων χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, ήτοι της Μολδαβίας και της Γεωργίας, καθώς και όλων των κρατών μελών της ΕΕ, εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων τους·
9. εκφράζει τη βαθιά της θλίψη για όλα **τα θύματα της επίθεσης**, παιδιά, γυναίκες και άνδρες, για την καταστροφή πόλεων και υποδομών, τον ανυπολόγιστο ανθρώπινο πόνο και την καταστροφή του περιβάλλοντος· εκφράζει τη λύπη της για το ότι εκατομμύρια άνθρωποι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να αναζητήσουν καταφύγιο σε ασφαλέστερα μέρη εντός της Ουκρανίας ή σε γειτονικές χώρες· εμμένει στην ανάγκη οι επιτιθέμενοι να λογοδοτήσουν για τα εγκλήματά τους·
10. ζητεί επιτακτικά την κλιμάκωση **δράσεων για την ενίσχυση της θέσης και της κυριαρχίας της Ουκρανίας, καθώς και των ανθρωπιστικών δράσεων** που μπορούν να στηρίξουν τον ουκρανικό λαό προκειμένου να έχει πρόσβαση σε βασικά αγαθά, ιδίως σε νερό, φάρμακα και ηλεκτρικό ρεύμα· καλεί όλες τις κυβερνήσεις να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να εξασφαλίσουν **τον εφοδιασμό και την ασφάλεια των τροφίμων**, παρέχοντας τροφή και πόσιμο νερό στις εμπόλεμες ζώνες· **καλεί τη Ρωσία να εξασφαλίσει ανθρωπιστική πρόσβαση στον πληθυσμό της Ουκρανίας**· προειδοποιεί πως πολλοί εργαζόμενοι δεν θα λάβουν τον μισθό τους ενώ οι πολίτες δεν θα έχουν πρόσβαση στις αποταμιεύσεις τους· για τον λόγο αυτό ζητεί κατάλληλα οικονομικά μέτρα για την αποτροπή της οικονομικής κατάρρευσης·
11. επικροτεί την **ενεργό προσέγγιση όλων των κυβερνήσεων της ΕΕ**, ιδίως δε της Πολωνίας, της Ουγγαρίας, της Βουλγαρίας, της Σλοβακίας και της Μολδαβίας όσον αφορά **τη διατήρηση των συνόρων τους ανοιχτών** και την παροχή μέσων εκκένωσης, στέγης, έκτακτης βοήθειας, ιατρικής υποστήριξης και ασύλου στα άτομα που εγκαταλείπουν λόγω του πολέμου την Ουκρανία, είτε είναι Ουκρανοί υπήκοοι είτε όχι· καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να παράσχουν επιπρόσθετη χρηματοδότηση, καθώς πρόκειται για τα κύρια σημεία εισόδου Ουκρανών προσφύγων στην ΕΕ και θα παραμείνουν επίσης κύριες χώρες διαμονής των Ουκρανών προσφύγων για τους επόμενους μήνες·
12. ζητεί εκ νέου μια **μεταναστευτική πολιτική που θα εξασφαλίζει ότι καμία χώρα δεν θα εφομίζεται δυσανάλογο βάρος** και ότι το εν λόγω βάρος θα επιμερίζεται ισότιμα μεταξύ των κρατών μελών·
13. υποστηρίζει τη **δέσμευση της ΕΕ να συνδράμει τους πρόσφυγες από την Ουκρανία** όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρωπαϊκή αλληλεγγύη με τους πρόσφυγες και τα άτομα που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές στην Ουκρανία»⁽¹⁾ και τονίζει πως οι πόροι που διατίθενται μέσω της Δράσης Συνοχής για τους Πρόσφυγες στην Ευρώπη και του REACT⁽²⁾ θα πρέπει να είναι ευέλικτοι και άμεσα διαθέσιμοι· επικροτεί το ότι η **ΕΕ ενεργοποίησε ήδη τον Μηχανισμό Πολιτικής Προστασίας της ΕΕ** και δημιούργησε υλικοτεχνικούς κόμβους στις γειτονικές χώρες για τη χορήγηση βοήθειας στην Ουκρανία·
14. χαιρετίζει τη **συγκινητική αλληλεγγύη που επιδεικνύουν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ και των γειτονικών χωρών** και την αδιάκοπη δράση τους από την πρώτη κιόλας μέρα της ρωσικής επίθεσης και τονίζει την ανάγκη **διάθεσης ενωσιακής χρηματοδοτικής στήριξης τόσο στις κυβερνήσεις όσο και στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών** που δραστηριοποιούνται επιτόπου·
15. ζητεί την **πλήρη εφαρμογή της Οδηγίας περί προσωρινής προστασίας** (που ενεργοποιήθηκε για πρώτη φορά στην ιστορία της από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 4 Μαρτίου 2022 κατόπιν πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) μέσω αλληλεγγύης και επιμερισμού των ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, και **με εγγύηση του πλήρους εύρους των δικαιωμάτων που παρέχει η Οδηγία**, στα οποία συμπεριλαμβάνονται η πρόσβαση στην αγορά εργασίας, η στέγη, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η εκπαίδευση και η κοινωνική πρόνοια, για όλους τους δικαιούχους αυτής της προστασίας, καθώς και της ικανής κάλυψης των αναγκών των ευπαθών ομάδων, ιδίως των παιδιών, των γυναικών, των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία· ενθαρρύνει τις χώρες υποδοχής να καλωσορίσουν τη δημιουργία και τον σεβασμό των ίδιων ανθρωπιστικών διαδρόμων για όλους τους πρόσφυγες του πολέμου στην Ουκρανία, ανεξαρτήτως εθνικότητας·

(1) COM(2022) 107 final — Ευρωπαϊκή αλληλεγγύη με τους πρόσφυγες και τα άτομα που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές στην Ουκρανία.

(2) COM(2022) 109 final — Δράση Συνοχής για τους Πρόσφυγες στην Ευρώπη (CARE).

16. αναγνωρίζει τις **δυσκολίες που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι χώρες υποδοχής** όσον αφορά την ταχεία **ένταξη των προσφύγων στις αγορές εργασίας τους**· υπογραμμίζει πως οι οικονομίες της ΕΕ έχουν τη δυνατότητα να απορροφήσουν την εισροή ατόμων από την Ουκρανία εφόσον υπάρξει ορθή διαχείριση της μετεγκατάστασης· ζητεί **οι μηχανισμοί συμπερίληψης να λαμβάνουν υπόψη το φύλο και την ηλικία**· καλεί την Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας να παρακολουθεί σύμφωνα με την εντολή της την ένταξη των προσφύγων στην αγορά εργασίας και να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις επ' αυτής· υπενθυμίζει προς τούτο **το δυναμικό της κοινωνικής και της αλληλέγγυας οικονομίας**, στο πλαίσιο των υπηρεσιών του κράτους πρόνοιας, όσον αφορά τη διατήρηση και την αύξηση των θέσεων εργασίας ακόμα και σε περιόδους κρίσης, και παροτρύνει τα κράτη μέλη να αναζητήσουν λύσεις για την καλύτερη ένταξη των Ουκρανών προσφύγων στην αγορά εργασίας τους· αναγνωρίζει την ιδιαίτερη κατάσταση των γυναικών και των παιδιών σε εμπόλεμες ζώνες καθώς και τους κινδύνους εκμετάλλευσης και έμφυλης βίας, ιδίως της σεξουαλικής βίας και της εμπορίας ανθρώπων κατά την άφιξή τους στις χώρες υποδοχής· σημειώνει πως η κατάσταση των Ουκρανών πολιτών που έλαβαν προσωρινή προστασία από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ή που δικαιούνται να ζητήσουν αυτό το καθεστώς, θα συνεχίσει να παρακολουθείται και να λαμβάνεται υπόψη από το Ευρωπαϊκό φόρουμ για τη Μετανάστευση·

17. ζητεί ενισχυμένη **στήριξη προς την ουκρανική κοινωνία των πολιτών**, τόσο εντός όσο και εκτός Ουκρανίας· φρονεί πως η ΕΕ θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο συμμετοχής της ουκρανικής κοινωνίας των πολιτών σε όλες τις συζητήσεις σχετικά με την Ουκρανία· η κοινωνία των πολιτών θα συμμετέχει άμεσα στην άμβλυνση των επιπτώσεων του πολέμου και την ανοικοδόμηση του κοινωνικοοικονομικού ιστού της χώρας· σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΟΚΕ ζητεί την ενοποίηση των υφιστάμενων προγραμμάτων χρηματοδότησης για τη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών στην Ουκρανία·

18. καλεί, σε συνέχεια των πρόσφατων δηλώσεων της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα όργανα της ΕΕ και όλα τα κράτη μέλη **να συνεργαστούν πλήρως με την Ουκρανία και να ανοίξουν όλα τα συναφή ταμεία και προγράμματα της ΕΕ στην Ουκρανία**·

19. καλεί τα όργανα της ΕΕ να **ανοίξουν ουσιαστικό διάλογο με την Ουκρανία όσον αφορά τη διαδικασία ένταξης της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το συντομότερο δυνατό**, σύμφωνα με το Άρθρο 49 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και σε αξιοκρατική βάση, και να παράσχουν άμεση χρηματοπιστωτική βοήθεια για την εξασφάλιση ανθρωπιστικής στήριξης της Ουκρανίας, και ζητεί **την έναρξη αντιστοίχου διαλόγου με τις άλλες χώρες που έχουν υπογράψει συμφωνίες σύνδεσης με την ΕΕ, όπως η Γεωργία και η Μολδαβία**, προκειμένου να εξασφαλιστεί η σταθερότητα και η ίση μεταχείρισή τους. Τούτο **δεν πρέπει να επηρεάσει αρνητικά την τρέχουσα διαδικασία ένταξης των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων**. Παράλληλα, ζητεί τη συνέχιση των εργασιών με στόχο την ένταξη της Ουκρανίας στην ενιαία αγορά της ΕΕ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στη Συμφωνία Σύνδεσης·

20. εκφράζει τη βαθιά της ανησυχία όσον αφορά τη **μαζική χρήση προπαγάνδας και παραπληροφόρησης από τη ρωσική κυβέρνηση** με στόχο να δικαιολογηθεί και να συσκοτιστεί η επίθεση της στην Ουκρανία· σε αυτό το πλαίσιο, τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της ΕΕ απέναντι σε κυβερνοεπιθέσεις και χάραξης μιας σφαιρικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης· η ΕΕ πρέπει να αναλάβει εν προκειμένω παγκόσμιο ηγετικό ρόλο·

21. τονίζει την ανάγκη να **υποστηριχθεί η ανεξαρτησία της κοινωνίας των πολιτών και των δημοσιογράφων της Ρωσίας και της Λευκορωσίας** και να διατηρηθούν ανοικτοί οι διαύλοι επικοινωνίας με αυτούς· καταδικάζει σθεναρά το κύμα καταστολής στη Ρωσία καθώς και τις συλλήψεις ειρηνικών διαδηλωτών, τη φήμιση των ΜΜΕ και της φωνής της κοινωνίας των πολιτών·

22. ζητεί κοινές δράσεις αλληλεγγύης για τον εμπορικό αποκλεισμό προϊόντων και υπηρεσιών από τη Ρωσία· τονίζει την **ανάγκη διακοπής της συνεργασίας με ρωσικές επιχειρήσεις και οργανισμούς που στηρίζουν τις πολιτικές του Πούτιν**· καταδικάζει την παράκαμψη των συλλογικών δράσεων μπόϊκοτάζ σε μια προσπάθεια άντλησης κάθε είδους πλεονεκτήματος·

23. αναγνωρίζει πως ο πόλεμος και όλα τα σχετικά με αυτόν μέτρα, ιδίως οι κυρώσεις, θα έχουν **κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις** στα κράτη μέλη και τις γειτονικές χώρες, τις οποίες η ΕΕ πρέπει να είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει· τονίζει πως η κρίση αναδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης της εσωτερικής αγοράς και της λειτουργίας της· υπογραμμίζει τη σημασία της αντιστάθμισης των ζημιών που υφίστανται οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που πλήττονται από τις κυρώσεις και τονίζει την ανάγκη διεξαγωγής εμβριθούς ανάλυσης επιπτώσεων των κυρώσεων, προκειμένου να είμαστε έτοιμοι να μετριάσουμε τις οικονομικές και κοινωνικές τους επιπτώσεις·

24. τονίζει πως πολυάριθμοι **κλάδοι της βιομηχανίας** θα επηρεαστούν σημαντικά· επισημαίνει πως, πέραν της ενέργειας, η Ρωσία και η Ουκρανία κατέχουν αξιόλογο βάρος στις ενωσιακές εισαγωγές μεταλλευμάτων, όπως νικελίου, χαλκού και σιδήρου, και βασικών πρώτων υλών όπως νέου, παλλαδίου, τιτανίου και λευκόχρυσου, που είναι ζωτικής σημασίας για πολλές στρατηγικές βιομηχανίες, όπως η αμυντική βιομηχανία και η παραγωγή μικροκυκλωμάτων·

25. τονίζει την ανάγκη επιτάχυνσης της ανάπτυξης της **στρατηγικής και τεχνολογικής αυτονομίας της Ευρώπης** και καλεί τους ηγέτες της ΕΕ να επιβεβαιώσουν την ενότητα και την αποφασιστικότητά τους να καταστήσουν την Ευρωπαϊκή Ένωση πιο ανεξάρτητη και κυρίαρχη δύναμη βελτιώνοντας την αμυντική μας ικανότητα και περιορίζοντας τις εξαρτήσεις μας όσον αφορά την ενέργεια, τις κρίσιμες πρώτες ύλες και τα τρόφιμα·

26. υπογραμμίζει τη σημασία της μείωσης της **ενεργειακής εξάρτησης της ΕΕ από τρίτους, ιδίως δε από τη Ρωσία**: ζητεί βιώσιμο σχέδιο διαφοροποίησης των ενεργειακών πηγών εντός του ενεργειακού μείγματος των κρατών μελών και επιδοκιμάζει τις σχετικές προτάσεις που περιέχονται στη Διακήρυξη των Βερσαλλιών⁽³⁾: αναγνωρίζει πως η ασφάλεια και η βιωσιμότητα του ενεργειακού εφοδιασμού δεν μπορούν να επιτευχθούν πλήρως μακροπρόθεσμα παρά μόνο μέσω της αύξησης της χρήσης πηγών ενέργειας χαμηλών ή μηδενικών ανθρακούχων εκπομπών, με μεγαλύτερη χρήση τοπικών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· τάσσεται υπέρ της επιτάχυνσης των επενδύσεων στην έρευνα για την ανάπτυξη νέων καθαρών τεχνολογιών με στόχο την εξασφάλιση ανθεκτικού και βιώσιμου μέλλοντος για το ενεργειακό σύστημα της ΕΕ·

27. υπογραμμίζει την ανάγκη για **διαφοροποίηση των δημοσιονομικών πολιτικών μεταξύ των κρατών μελών**, με στόχο τη διατήρηση της βιωσιμότητας του χρέους, ιδίως όσον αφορά κράτη μέλη με υψηλό δημόσιο χρέος. κράτη μέλη με χαμηλό ή μεσαίο επίπεδο χρέους θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στην επέκταση των δημοσίων επενδύσεων· τονίζει τη σημασία της προτεραιότητας στην **επέκταση των δημοσίων επενδύσεων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας** της οικονομίας της ΕΕ·

28. εκφράζει την ανησυχία της όσον αφορά την κατάσταση έκτακτης ανάγκης σημαντικών τμημάτων του **κλάδου των μεταφορών**: καλεί την Επιτροπή να δώσει τη δέουσα προσοχή στην κρίση του τομέα των μεταφορών που προκαλεί το εξαιρετικά υψηλό κόστος των καυσίμων και της ενέργειας κατά τον σχεδιασμό του προσωρινού πλαισίου αντιμετώπισης της κρίσης που αναφέρεται στην ανακοίνωση «REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτή οικονομικά, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια»⁽⁴⁾ και ζητεί σύνεση κατά τη χαλάρωση των κανονιστικών διαδικασιών προκειμένου να αποτραπεί η αποδυνάμωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων·

29. τονίζει πως η σύγκρουση θα έχει αναπόφευκτα σοβαρές επιπτώσεις στον αγροδιατροφικό τομέα της ΕΕ, ο οποίος θα χρειαστεί επιπλέον στήριξη· υπογραμμίζει πως η ΕΕ πρέπει να ενισχύσει τη δέσμευσή της για την υλοποίηση **βιώσιμων συστημάτων τροφίμων** και παράλληλα να εγγυηθεί την οικονομική προσιτότητα ποιοτικών τροφίμων για όλους· ειδικότερα, η ΕΕ πρέπει να βελτιώσει την επισιτιστική της ασφάλεια μειώνοντας τις εξαρτήσεις της όσον αφορά κύρια εισαγόμενα γεωργικά προϊόντα και εισροές· επίσης, οι καταναλωτές σε όλα τα κράτη μέλη θα αντιμετωπίσουν σημαντικές αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων και της ενέργειας, που ενδέχεται να αυξήσουν τα επίπεδα φτώχειας εντός της ΕΕ·

30. τονίζει πως η Ουκρανία και η Ρωσία αποτελούν σημαντικούς εξαγωγείς πολυάριθμων γεωργικών προϊόντων, όπως οι κόκκοι και οι ελαιόσποροι· σημειώνει πως η διαταραχή των εξαγωγών από τις εν λόγω χώρες έχει ήδη οδηγήσει σε **τεράστιες παγκόσμιες αυξήσεις στις τιμές των γεωργικών προϊόντων** και πως οι επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα αισθητές στις φτωχότερες χώρες του κόσμου και στους φτωχότερους πολίτες, που θα πληγούν περισσότερο·

31. τονίζει πως οι επιπτώσεις του πολέμου δεν πρέπει να λειτουργήσουν σε βάρος της δράσης για το κλίμα και τη βιωσιμότητα, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, η οποία αποτελεί, πρωτίτως, ατζέντα ειρήνης, ασφάλειας και μείωσης της φτώχειας· υπογραμμίζει την ανάγκη προόδου στην εφαρμογή της Ατζέντας και στην υλοποίηση δίκαιης μετάβασης, μέσω της **Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας**, και τονίζει ότι μόνο κατ' εξαίρεση μπορούν να χορηγηθούν παρεκκλίσεις για περιορισμένο χρονικό διάστημα·

32. φρονεί πως ο **περιβαλλοντική επίπτωση της σύγκρουσης**, ως απόρροια των βομβαρδισμών, των διαρροών πετρελαίου/αερίου, των ατυχημάτων σε εργοστάσια χημικών ή πυρηνικούς σταθμούς, αποτελούν μείζονα πηγή προβληματισμού για τον πληθυσμό τόσο της Ουκρανίας όσο και της ΕΕ· τονίζει πως η ΕΕ πρέπει να συμβάλει στην προστασία και την αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας που προκαλεί ο πόλεμος και στην επιβολή κυρώσεων για περιβαλλοντικά εγκλήματα, καθώς θα έχουν αναπόφευκτα μακροχρόνιες επιπτώσεις·

33. τονίζει την **ανάγκη για διατήρηση της αλληλεγγύης και για περαιτέρω ανάπτυξη κοινών ευρωπαϊκών απαντήσεων** για τον επιμερισμό του βάρους των οικονομικών επιπτώσεων και προτείνει τον σχεδιασμό ενός ευέλικτου ευρωπαϊκού μηχανισμού· σημειώνει ότι, στην πλειονότητα χωρών που έχουν πληγεί περισσότερο, ενδέχεται να είναι απαραίτητη η περαιτέρω επεξεργασία και αναθεώρηση των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ιδίως δεδομένου του ανησυχητικού κινδύνου στασιμοληθωρισμού· αναγνωρίζει πως όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι πολίτες τους θα επηρεαστούν άμεσα από την εισβολή στην Ουκρανία και πως το ανθρώπινο κόστος και οι επιπτώσεις για τους Ουκρανούς θα είναι ανυπολόγιστες, εξ ου η ανάγκη για αλληλεγγύη εντός της ΕΕ και για μακροπρόθεσμη αλληλεγγύη της ΕΕ στην Ουκρανία·

34. επικροτεί τη δέσμευση της Διακήρυξης των Βερσαλλιών⁽⁵⁾ για αύξηση της χρήσης του **Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη**: τονίζει ότι η ΕΕ θα πρέπει να προχωρήσει στην κατεύθυνση ισχυρότερης πολιτικής ολοκλήρωσης, η οποία θα μπορούσε να στηρίξει μια κοινή εξωτερική πολιτική, και καλεί τα κράτη μέλη να αρχίσουν άμεσα τις εργασίες τους επί της υλοποίησης ενός πραγματικά κοινού και αποτελεσματικού **συστήματος άμυνας** που θα ενισχύσει σημαντικά την αμυντική ικανότητα της Ευρώπης·

⁽³⁾ Διακήρυξη των Βερσαλλιών, που εκδόθηκε κατά την άτυπη συνάντηση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων στις 10 και 11 Μαρτίου 2022, <https://www.consilium.europa.eu/media/54773/20220311-versailles-declaration-en.pdf>

⁽⁴⁾ COM(2022) 108 final — REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτή οικονομικά, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια.

⁽⁵⁾ Διακήρυξη των Βερσαλλιών, που εκδόθηκε κατά την άτυπη συνάντηση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων στις 10 και 11 Μαρτίου 2022, <https://www.consilium.europa.eu/media/54773/20220311-versailles-declaration-en.pdf>

35. αναγνωρίζει πως η κατάληψη των πυρηνικών σταθμών εγείρει ανησυχίες όσον αφορά την **πυρηνική ασφάλεια** για τον τοπικό πληθυσμό και για την Ευρώπη στο σύνολό της και ζητεί την πλήρη συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες και με τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας για την παρακολούθηση της κατάστασης και την πρόληψη κάθε πιθανής διαρροής ραδιενέργειας·

36. τονίζει την **ανάγκη οι πολιτικοί ηγέτες να είναι σαφείς στην επικοινωνία τους με τους πολίτες της ΕΕ** και να εξηγήσουν το κόστος του πολέμου· επισημαίνει πως η ειρήνη έχει τίμημα και πως όλοι πρέπει να πληρώσουμε αυτό το τίμημα, το οποίο πρέπει να επιμεριστεί μεταξύ των κρατών μελών·

37. καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να **προετοιμάσουν ικανό σχέδιο στήριξης και ανάκαμψης της Ουκρανίας που θα συνδράμει την ουκρανική οικονομία και την ανοικοδόμηση των κατεστραμμένων υποδομών της**· τονίζει πως η Ρωσική Ομοσπονδία πρέπει να αναλάβει την ευθύνη για την καταστροφή των ουκρανικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων πολιτικών και οικιστικών κτηρίων, καθώς και για τη σημαντική οικονομική ζημία, και θα κληθεί να καταβάλει αποζημίωση για τη βλάβη που προξένησαν οι επιθετικές της ενέργειες·

38. δεσμεύεται να **παρακολουθεί στενά την κατάσταση, ενθαρρύνοντας ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τη στήριξη των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών επιτόπου, ενθαρρύνοντας έναν ουσιαστικό διάλογο με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών της Ουκρανίας**, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών ενώσεων και των συνδικάτων, μέσω των μόνιμων μηχανισμών τους διαλόγου· δεσμεύεται να παρακολουθεί την κατάσταση των προσφύγων επιτόπου και στις γειτονικές χώρες, παρέχοντας πλήρη στήριξη στον ουκρανικό λαό.

Βρυξέλλες, 24 Μαρτίου 2022.

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Christa SCHWENG
